

STATENS
BYGNINGSTEKNISKE
ETAT

Kunnskapsdepartementet

Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

REF.
201102591

VÅR REF.
11/4549 gpl

DATO
20.10.2011

Høring. Fagerbergutvalgets utredning NOU 2011:6 Et åpnere forskningssystem

Vi viser til brev fra Kunnskapsdepartementet av 30. mai 2011, der vi blir bedt om å kommentere utredningsrapporten fra Ekspertutvalget for god måloppnåelse i offentlig finansiert forskning (Fagerbergutvalget) - NOU 2011:6 Et åpnere forskningssystem.

Våre hovedkommentarer er

- Utvalget har avgrenset utredningen for mye til forskning som skjer ved universitet og høyskole
- Utvalget beskriver for lite betydningen av samhandling mellom offentlig finansiert forskning og forskning finansiert gjennom næringslivet
- Utvalget beskriver for enkelt offentlig finansiert forskning ved institutter og finansieringen av den.
- Vi er enige med utvalget i at offentlig styring av forskning gjennom finansiering fra myndighetsorganer og departementer ikke alltid er god løsning for kreativt nybrått og kan virke konserverende. Ofte legges mye fokus på å få kunnskap i bruk mer enn forskning og det gis ikke rom for fri forskning.
- Vi tiltrer utvalgets forslag om forsert utdanning av doktorgradskandidater.
- Vi antar at forskningsbarometer kan være et virkemiddel for mer effektiv forskning.

Vårt utgangspunkt

Som sentral bygningsmyndighet er vi i nærkontakt med bygg-, anlegg og eiendomsnæringen (BAEnæringen). Denne næringen er landets største målt i antall bedrifter, 33%. Målt etter verdiskapning er den nest størst og det samme målt etter antall sysselsatte. Dette er en næring der det forskes lite. Viktige deler av forskningen skjer ved institutter. Vi registrerer også at forskningen skjer under særlig trange vilkår der offentlige og private bidrag er relativt små.

Vi anser at utvalgets drøftelser i stor grad tar utgangspunkt i andre deler av næringskjeden og ikke innebærer drøfting av teknologiske områder som vi anser bør fokuseres for bedre måloppnåelse. Utvalgets beskrivelser kan derfor for oss virke konserverende.

For sterk avgrensning

Utredningens grunnleggende tilnærming synes å være at forskning primært foregår ved universiteter og høyskoler. Utredningen er derfor sterkt avgrenset til dette. Vi mener at institutter burde fått bredere plass, sammen med samvirket med privat finansiert forskning og utfordringene som ligger i dette samvirket.

Samhandling offentlig og privat finansiering

Det årlige tilskuddet BAERettet forskning gjennom Forskningsrådet, på ca. 200 millioner kroner, svarer til en halv promille av omsetningen i næringen. Næringens egenfinansiering er halvdelen av

dette igjen. Lav FoU-aktivitet og lav innovasjon i sektoren kan forklare den dårlige produktivitetsutviklingen i sektoren (den er fallende).

Forskningsrådets sektoroverspennende programmer (i følge Forskningsrådet 163 millioner kroner i 2011) har ikke ført til mobilisering på privat side i BAEnæringen. Byggrelaterte prosjekter utgjør 4-5% av porteføljen i Forskningsrådets aktuelle programmer, hvorav Skattefunn er det største med nær halvparten. Sett i forhold til BAEnæringens størrelse er det påfallende lite forskningsaktivitet.

Vi savner en drøftelse av hvordan offentlig finansiering kan føre til større resultater i samhandling med private.

Offentlig finansiert forskning

Utvalget kan oppfattes slik at finansiering av forskning ved institutter skjer relativt greit gjennom de enkelte departementers budsjetter. Det forutsetter, slik vi ser det, at alle næringer har likeverdig departementsforankring for sin forskning. Det er ikke slik virkeligheten er. BAEnæringen faller til dels inn under Næringsdepartementet og når det gjelder produktene inn under Kommunal- og regionaldepartementet. Vi registrerer av NOUens figur 3.7 at utgifter til forskning ikke synes likt behandlet i de enkelte departementer. Utvalgets beskrivelse av finansiering av institutter kan nok synes riktige for noen områder, men neppe for instituttene forskning på BAEnæringens område.

På BAEområdet, der finansiering av forskningen er beskjeden og det skjer via oppdrag eller departementsfinansierte (og etatsfinansierte) prosjekter, er det lite rom for fri forskning. Det er en tendens til at finansieringsformen dreier fokus fra forskning til prosjekter for å få gammel og ny kunnskap i bruk. Det er ikke gitt at dette gir god måloppnåelse i offentlig finansiert forskning. Utvalget berører dette, men synes ikke å konkludere tilstrekkelig, idet utvalget fokuserer lite forskning utenom universitet og høyskole, se ovenfor.

Forsterke utdanning av doktorgradskandidater

For en velfungerende kompetanseoppbygging anser vi at tilfanget av forskerkompetanse er avgjørende så vel i forskningsinstitusjonene som i foretakene. Vi støtter derfor utvalgets forslag om å forsterke forskerutdanning. Dette bør, som utvalget peker på, snarest utredes nærmere.

Forskningsbarometer

Vi antar at forskningsbarometer som omfatter både publisering og referering til publikasjoner kan være et effektivt virkemiddel for å bedre måloppnåelsen. Det er viktig å finne frem til balanserte kriterier. Vi tiltrer utvalgets drøftelser.

Med hilsen

Morten Lie
Direktør

Gustav Pillgram Larsen
Stabsdirektør

SAKSBEHANDLER: Gustav Pillgram Larsen

KOPI TIL: Kommunal- og regionaldepartementet